

Mūžīgais pingpongs

Rīgas galda tenisa dzīves organizētājs Genādijs Kartuzovs ir neapskauzams sava sporta veida entuziasts. Katru trešdienas vakaru sporta zālē Latvijas Universitātes (LU) Ķīmijas fakultāte pulcējas visu vecumu un meistarbības spēlētāji, kas alkst tikai vienu — spēlēt galda tenisu.

Kartuzovs galda tenisa spēlēšanu met pie mātes diezgan agri — 30 gadu vecumā, pievienoties trenera darbam un sacensību organizēšanai. Šobrīd Genādijs strādā Latvijas Universitātes Sporta servisa centrā par treneri. Augstskolas Ķīmijas fakultātes sporta zālē viņš ne tikai trenē studentus, bet kopā ar sievu Oļgu gatavo jauno paaudzi un regulāri organizē sacensības.

Sāluzaiz spēle

Pirmos soļus galda tenisā Genādijs spēra, iestājoties Līepas internātskolā 11 gadu vecumā. "Kāds skolotājiem iemācīja pamatus, bet pāreju apguvu pašu spēkiem," Kartuzovs atceras skolas gadus.

MŪSU GALDA TENISIŠTĀI ĀRPUS LATVIJAS		
Sievietes		
Ira Jozepsona	Igaunija	
Oļga Kartuzova	Igaunija	
Ramona Gālone	Igaunija	
Baiba Bogdarsova	Zviedrija	
Irita Laudze	Zviedrija	
Aleksi Kurneša	Zviedrija	
Elīna Kojare	Vietnamija	
Antra Vinerte	Spānija	
Irita Ilmā	Spānija	
Vīrieši		
Oļegs Kartuzovs	Igaunija	
Jevgeņijs Isajevs	Igaunija	
Nikolajs Keins	Zviedrija	
Mārtins Burģis	Vācija	
Sandis Vasiljovs	Vācija	
Igoris Sidorovs	Vācija	
Vadislavs Agurjanovs	Vācija	
Rūsis Burģis	Vietnamija	
Viktors Tolstovs	Vietnamija	

"Ar galda tenisu aizrāvš tik ļoti, ka vienu no pirmajām galda tenisa raketēm kavēto stundu dej sāluzaiz skolotājs, taču tas mani neatturēja no spēlēšanas. Pirms

Vel spēlētājs. 22 gadu vecumā Genādijs galda tenisu spēlēja ļoti aktīvi

tam apmeklējot Gulbeni, biju nopircis pus-simtu galda tenisa bumbiņu. Skolas bumbiņu krājumi gāja uz beigām, tāpēc arī mani regulāri aicināja spēlēt. Atceros, kā saplēstās bumbiņas likām acetona un pēc tam līmējām..."

Žonglētrgribētāji

"Galda tenisu vēlāk spēlēju arī Gaujienas internātskolā, uzvarot vairākos turnīros Alūksnē, Balvos un Valkā. Parāleļi galda tenisam nodarbojos arī ar vieglatlētiķu. Manas specialitātes bija tālķeksana un sprints.

Pabeidzīdu vidusskolu un devos uz Rīgu, kur iestājos *Fizikulturālas institūta* (tagad Sporta pedagogijas akadēmija — *R. P.*). Pazīstamais treneris Jānis Klabis mani iekārtoja Rīgas 2. pagarinātājā darbā dienas skolā par galda tenisa pulciņa skolotāju. Tobird tā bija vienīgā mācību iestāde, kur galda teniss bija obligāts kā trīsda sporta stunda. Skolā es nostrādāju gandrīz 30 (!) gadus — līdz 1995. gadam."

Parāleļi skolotāja darbam Kartuzovs strādāja par treneri *Dinamo* sistēmā un vēl neoficiāli pīestrādāja Latvijas Valsts universitātes — sporta meistarbības grupā.

"Oficiāli LU sāku strādāt tikai 1997. gadā," atceras Kartuzovs. "Pirmajos gados ļoti daudz gribēja spēlēt galda tenisu. Mazajā zālē, kur bija tikai pieci ci galdi, atnāca 30 studenti. Ne vietas man, ne spēlēt neparejiem pie sienas pazonglēti."

Tagad, kad brīvas abas zāles, atnāk astoņi, desmit studenti, citreiz varbūt divdesmit. Jāpiecējas par katru.

Veiksmīgi sporta sistēma sākarotā RTU un LLU, kur studentiem sporta nodarības ir obligātas. Šo augstskolu pasniežējiem darbs būs vienmēr, bet man jāmekāš, lai nokomplektētu grupu."

Atrod un brauc

Jau PSRS laikos Genādijs Kartuzovs bija Latvijas izlases treneris, savukārt pirmajos nekarības gados treneris tika izvēlēts citā sporta veidā. "Galda tenisam vienmēr ir bijušas problēmas ar finansējumu," skarbo patiesību atklāj treneris. "Pirmajos braucienos uz Vaciiju, Zviedriju, Malaiziju, Japānu paši meklējām naudu un braucām. Komanda galvenokārt sastāvēja no maniem audzēkņiem, tāpēc meklēju naudu un braucu līdzī kā treneris. Uz pirmo Latvijas nekarības laiku Eiropas

Zelts. Pēc izcīnījām zelta medaļām C grupā pasaules komandu čempionātā 2001. gadā Osakā kopā ar Oļgu Kartuzovu (no kreisās), Baibu Bogdarsovu un Antru Vinerti

Foto: Jānis Bērziņš Sports, Sports, Māksla

galda tenisa treneris, sacensību organizētājs

Dzimis	1946. gada 10. novembris
Izglītība	mācīties Lejasciema vidusskolā, Līepas internātskolā, Gaujienas internātskolā, ieguvus bakalaura grādu Latvijas Valsts fizikulturālās institūta, maģistra grādu Latvijas Sporta pedagogijas akadēmijā, B kategorijas sporta speciālists
Tiesības	Nacionālās kategorijas
Trenējis	Latvijas Universitātes Sporta servisa centrā
Valaspriekš	sāpošana, ogšošana, zivju un vēžu ķeršana ar rokām, saļošanās
Gimene	sieva Oļga, dēls Oļegs

čempionātu Štutgartē 1992. gadā devāmies ar autobusu, kas pa šoseju vilkās kā gliemezis.

Braucienam uz 2000. gada pasaules čempionātu Malaizijā Sandijam Vasiljevam sponsorēja citis izlases spēlētājs Jānis Āpse, bet es atradu naudu sev un savam audzēkņim Gundaram Risiim. Gadu vēlāk sarīpējām naudu un aizbraucām arī uz Japānas pilsētu Osaku, kur pasaules čempionātā mūsu sieviešu komanda (Kartuzova, Bogdarsova, Vinerte) C grupā izcīnījām zelta medaļas (49. vieta kopvērtējumā). Pēc tam vīriešu komanda ar Matisu Burģi priekšgalā 2008. gadā Ķīnā šo sasniegumu atkārtoja. Esam tur, kur esam, tāpēc jāpiecējas par katru uzvaru."

Miljonārs

Genādijs Kartuzova trenera roku sajūti gandrīz katrs Latvijas izlases galda tenists. "Sēpasmācītārtējas Latvijas čempions Sandijs Vasiljovs nav mans audzēkņis, bet *Dinamo* sistēmas produkts," atzīst pieredzējais treneris. "Tomēr es noteikti daudz ieguldīju viņa izaugsmei, īpaši fiziskajā attīstībā. Pat asaru nobīdriņāju, kad dzirdēju no viņa piepūles..."

Tāpat Kartuzova skolu izģājuši arī citi pazīstami galda tenisti: Dzintars Jurikēvičs, Raimonds Cirulis, Juris Krūmiņš, Rita Paga, Daina Ročāne, Sandra Seratinska, Guntā Kuzmane, Oļga Kartuzova, māsas līķenas, Gundars Riis, Juris Neļedovs, Uģis Savijs.

Jurijis Neļedovs bija pat talantīgāks par Vasiljevu, bet 17 gadu vecumā ģimenes apstākļu dēļ galda tenisu pameta," bēdīgi atzīst Kartuzovs. "Bet pērn viņš atkal atgriezies sportā un Latvijas reitīngā jau uzķāpis līdz 45. vietai.

Arī savai sievai Oļgai palīdzēju apgūt galda tenisa skolu, tomēr jāatzīst, ka viņai bija tālāks, un tagadējā Latvijas izlases līdere tāds rezultāts sasniegtu jebkura trenera vadībā.

Tiesa, neviens no maniem audzēkņiem, pat ne Matiss Burģis un Sandijs Vasiljovs nav tādas zvaigznes, kādas 60. un 70. gados bija Uldis Eģitis, Zigmunds Kalniņš un Dzintra Lūkina, kas spēlēja PSRS izlasē. Ja man tagad būtu tādi spēlētāji, es būtu miljonārs."

Cenšas daudz

Tikai nesen Kartuzovs atsāka rīkot sacensības arī jaunākajiem censoniem, tomēr jaunatnes galda teniss viņam arī pirms tam nebija svešs, jo sieva Oļga jau sen trenē mazos galda tenistus.

"No jaunākajiem gribētu izcelt 1998. gadā dzimušo Insamu Makhauri no Krievijas, kas ķārto dokumentus, lai iģētu Latvijas pilsonību. Talantīgais ir arī gadu vecākais Viktorija Majorova un Dina Rusinova. No zēniem vienaudzēm varu atzīmēt kundzēmiķi Ingu Bušmani un ri-dzēmiķi Mihailu Balonukovu, tomēr meitenes šobrīd pāršēp savu vecuma puikas.

Labu Prielos spēlē 1995. gadā dzimušās Zaboljevas Viktorija un Alina Isajeva. No zēniem vēl jāpēmin kundzēmiķis Marks Pitķevičs (1996. gads), kuru tēvs ved trenēs uz Līpāju pie Reina Burģa.

Uz visiem maniem nosauktajiem spēlētājiem var līkt lielas cerības, tomēr viņi var tikpat ātri nozust no galda tenisa skatuves, tas atkarīgs no paša sportista vēlēšanās un trenera turpmākā darba.

Labu sniegumu demonstrē mans dēls Oļegs, kuram šogad paliks 22 gadi. Tāpat potenciāls ir arī Jānim Cirulim. Galvenais, lai nepazīd viņu vēlēšanās spēlēt, jo es vienmēr centīšos paust studentiem palīdzēt."

Silmo vīstieni

Katru trešdienu LU Ķīmijas fakultātē Kartuzovs organizē rāpus sacensības. Tajā spēlētāji ir sadalīti pa stipruma grupām. Uzvara vienā sacensībā nedēļā

Foto: Jānis Bērziņš Sports, Sports, Māksla

Sēnotājs. Tikpat liels fanātisms kā galda tenisā pieredzējušajam trenerim ir arī dzēnieties pēc lielajam baravīkam. Savā valaspriekā viņš ir iesaistījies ar daļu audzēkņu

Foto: Jānis Bērziņš Sports, Sports, Māksla

Vieglatlēti. Vārpas jūnoru sacensībās tālķeksānā Genādijs tālķālais līķiens sniedzās līdz 6,17 metru atzīmei

garantē nākošajā turnīrā jau stiprākus pretiniekus. Tāpat arī katras brīvdienas pingponģisti pieskandina augstskolas sporta telpas dažādu līmeņu turnīros.

Vasarā Genādijs organizē vasaras nometni Drusostas, kurā pulcējas pārvarēt Latvijas un citu valstu jaunie spēlētāji. Ipaši vērtīgs šājas nedēļas tiek pīervēsta fiziskajā attīstībā, kam sporta zālē atliek mazāk laika.

Raitis PURIŅŠ